

Kenmerk: 340736 / 406368

Aan de commissie BCF

Datum: 16 september 2026

Voorstel

1. Kennis te nemen van het ontwerp van de beleidsrijke wijzigingen van de Waterschapsverordening.
2. Aandachtspunten ten aanzien van de ontwerp Waterschapsverordening kenbaar te maken.

0. Korte samenvatting

De drie Brabantse waterschappen werken gezamenlijk aan een beleidsrijke wijziging van de Waterschapsverordening (WSV). De ontwerpverordening ligt van 7 augustus tot en met 18 september 2026 ter inzage. In de Waterbrief d.d. 14 juli 2026 werd het Algemeen Bestuur geïnformeerd over de aandachtspunten uit het participatietraject en de als gevolg hiervan voorgestelde wijzigingen van de ontwerp-WSV. Met dit voorstel wordt de commissie BCF in de gelegenheid gesteld om te reageren op de ontwerp-WSV. De in het Algemeen Bestuur d.d. 8 juli 2026 aangehouden motie "Water en bodem sturend geldt voor iedereen" kan hierbij worden meegenomen.

De uitkomsten van de bespreking in de commissie BCF worden meegenomen naar de definitieve WSV die in oktober/november ter besluitvorming in het Algemeen Bestuur voorligt.

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Waterschap De Dommel werkt samen met de waterschappen Aa en Maas en Brabantse Delta aan een beleidsrijke wijziging van de WSV. Aanleiding hiervoor is dat de huidige verordening grotendeels is gebaseerd op beleid van vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet en onvoldoende aansluit op de doelen uit het Waterbeheerprogramma 2022-2027 en het handelingsperspectief voor de watertransitie. Met de voorgestelde wijzigingen worden nieuwe beleidsdoelen op het gebied van water en bodem sturend en klimaatbestendig bebouwd gebied juridisch verankerd.

De ontwerp WSV is opgesteld na een participatietraject met gemeenten, provincie, maatschappelijke organisaties, brancheorganisaties, ondernemers en inwoners. De ontwerpverordening ligt van 7 augustus tot en met 18 september 2026 ter inzage. In de Waterbrief d.d. 14 juli 2026 is het Algemeen Bestuur geïnformeerd over de aandachtspunten die vanuit het participatietraject zijn binnengekomen en over de als gevolg hiervan voorgestelde wijzigingen van de ontwerp-WSV. Daarbij is aangegeven dat de commissie BCF in de gelegenheid wordt gebracht om te reageren op de ontwerp-WSV. De uitkomsten worden meegenomen naar de definitieve WSV die in oktober/november ter besluitvorming in het Algemeen Bestuur voorligt.

1.2. Beleidscontext/Historie

Op 29 november 2023 stelde het Algemeen Bestuur de Waterschapsverordening Waterschap De Dommel en de bijbehorende Delegatieverordening vast. Dit met het oog op de invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2024. Volgens deze wet moest het waterschap op 2 januari 2024 een Waterschapsverordening hebben ter vervanging van de Keur. De delegatiebepalingen die in de Keur stonden, zijn overgeheveld naar de Delegatieverordening.

De Waterschapsverordening bevat de regels die nodig zijn voor het beschermen van het watersysteem en het uitvoeren van de taken van het waterschap. Hierin is vastgelegd voor welke activiteiten burgers, bedrijven en overheden vergunningen nodig hebben, welke activiteiten onder algemene regels vallen en onder welke voorwaarden werkzaamheden in of nabij het watersysteem zijn toegestaan.

In de Delegatieverordening zijn de volgende beslissingsbevoegdheden opgenomen:

- AB: algemene bepalingen, aanwijzing *nieuwe* vergunningplichten of algemene regels, begripsbepalingen, overgangsrecht.
- DB: wijziging bestaande vergunningplichten of algemene regels, aanwijzing beperkingengebieden en werkingsgebieden (*gedelegeerde bevoegdheid*).

De beslissingsbevoegdheid voor de beleidsregels bij de Waterschapsverordening liggen wettelijk gezien altijd bij het DB.

De beleidsrijke wijziging van de WSV geeft uitvoering aan de doelstellingen uit het Waterbeheerprogramma 2022-2027 en de Nota Handelingsperspectief Watertransitie. De wijzigingen richten zich op de thema's water en bodem sturend en klimaatbestendig bebouwd gebied.

Het Algemeen Bestuur is gedurende het proces meerdere malen geïnformeerd via Waterbrieven en beeldvormende en oordeelsvormende bijeenkomsten. Daarnaast heeft in het voorjaar van 2026 een participatietraject plaatsgevonden waarin belanghebbenden zijn betrokken bij de verdere uitwerking van de voorstellen.

Op 8 juli 2026 dienden 50PLUS en PvdD de motie "Water en bodem sturend geldt voor iedereen" in. In deze motie wordt het verzoek gedaan aan het Dagelijks Bestuur om:

1. Bij de verdere uitwerking van de beleidsrijke Waterschapsverordening vast te houden aan:
 - a. Het uitgangspunt dat Water en Bodem Sturend voor alle ruimtelijke ontwikkelingen geldt.
 - b. De voorgestelde bergingseis van 100 mm. Deze norm mag niet worden afgezwakt vanwege woningbouw-, economische-, infrastructurele of financiële belangen, tenzij op objectieve waterhuishoudkundige gronden wordt aangetoond dat een gelijkwaardig of hoger beschermingsniveau wordt gerealiseerd.
2. Er bij gemeenten, provincie Noord-Brabant, het Rijk, Rijkswaterstaat, ProRail en overige initiatiefnemers op aan te dringen dat projecten binnen het beheergebied aantoonbaar voldoen aan de uitgangspunten van Water en Bodem Sturend en Klimaatbestendig Bebouwd Gebied.
3. Jaarlijks aan het algemeen bestuur te rapporteren hoe deze twee uitgangspunten zijn toegepast bij grootschalige ontwikkelingen binnen het beheergebied.

Deze motie is aangehouden tot de behandeling van dit onderwerp tijdens de beeld- en oordeelsvormende bijeenkomst in september. In de beeldvormende bijeenkomst wordt toegelicht op welke wijze de genoemde aandachtspunten zijn betrokken bij de totstandkoming van de WSV. Daarbij is het principe water en bodem sturend als leidend uitgangspunt gehanteerd en wordt ingegaan op de afstemming over de toepassing van de WSV bij ruimtelijke ontwikkelingen.

2. Doel/meetbaar effect

Met de beleidsrijke wijziging van de WSV worden de beleidsdoelen uit het Waterbeheerprogramma vertaald naar juridisch toepasbare regels. Hiermee wordt bijgedragen aan een klimaatbestendig watersysteem, het beter vasthouden van water in het gebied en het versterken van de uitvoerbaarheid van de watertransitie. De behandeling van de ontwerpverordening in de commissie BCF geeft de mogelijkheid om aandachtspunten vanuit het Algemeen Bestuur vroegtijdig te betrekken bij de verdere uitwerking van de definitieve WSV.

3. Uitwerking van het voorstel

3.1. Inhoud en argumenten

Ad 1. Kennis nemen van de ontwerp waterschapsverordening

Bijgevoegd is de ontwerp WSV. De ontwerp WSV bevat wijzigingen op het gebied van water en bodem sturend, klimaatbestendig bebouwd gebied en enkele Dommelspecifieke onderwerpen. De ontwerpverordening is opgesteld op basis van bestuurlijke keuzes, participatie en juridische uitwerking van de voorgestelde wijzigingen. Naar aanleiding van het participatietraject zijn verschillende voorgestelde wijzigingen aangepast. Met name ten aanzien van de compensatie-eis voor verhard oppervlak zijn veel reacties van gemeenten ontvangen, wat heeft geleid tot een aanpassing van deze regeling in de ontwerpverordening. De ontwerp waterschapsverordening en bijbehorende stukken zijn te raadplegen via onderstaande links:

- Ontwerp WSV: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/wsb-2026-20722.html>
- Ontwerp beleidsregels en hydrologische uitgangspunten: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/wsb-2026-20683.html>

Samenvattend zijn voor de onderstaande 13 onderdelen/activiteiten wijzigingen opgenomen in de ontwerp-WSV.

Wijzigingen water en bodem sturend:

1. Dempen en graven van oppervlaktewater,
2. Aanleggen van duikers,
3. Graven van poelen,
4. Onderbemalen,
5. Aanbrengen van peilregulerende werken in B-watergangen,
6. Aanpassing van regels voor het profiel van vrije ruimte.

Wijzigingen klimaatbestendig bebouwd gebied:

7. Toename van verhard oppervlak,
8. Wijzigen en afkoppelen van verhard oppervlak,
9. Retourbemalen.

Dommelspecifieke wijzigingen:

10. Verwijderen van duikers in A-watergangen vergunningplichtig maken.
11. Generieke stop op de realisatie van nieuwe grondwaterputten.
12. Verankeren van reserveringsgebieden voor waterberging.
13. Geen nieuwe geïsoleerde wateren toestaan.

Ad 2. Aandachtspunten van de commissie ophalen

De hoofdstukken 2, 3 en 5 van de WSV heeft het Algemeen Bestuur gedelegeerd aan het Dagelijks Bestuur. Dit is de bevoegdheid tot vaststelling van naar buiten werkende regels (in het bijzonder vergunningplichten en algemene regels) van de WSV. De hoofdstukken 1, 4 en

6 zijn niet gedelegeerd aan het Dagelijks Bestuur. Dit is het algemene kader van de WSV: de begripsbepalingen in de verordening, beoordelingsregels voor vergunningsplichtige activiteiten en overgangsbepalingen. Deze bevoegdheidsverdeling komt overeen met de bevoegdheidsverdeling die destijds is gemaakt op basis van de Keur.

In de wijziging van de WSV die nu wordt voorbereid wordt er een nieuw hoofdstuk 6 toegevoegd: het aanbrengen, wijzigen of afkoppelen van verhard oppervlak. Dit is een nieuw hoofdstuk, dat niet aan het Dagelijks Bestuur is gedelegeerd. De overgangsbepalingen die nu in hoofdstuk 6 zijn opgenomen (en niet zijn gedelegeerd), worden dan hoofdstuk 7.

Hoewel de besluitvormende bevoegdheid van de voorgestelde wijzigingen grotendeels bij het Dagelijks Bestuur ligt, wordt het belangrijk geacht het Algemeen Bestuur actief te betrekken bij de verdere totstandkoming van de WSV. De commissie wordt daarbij in de gelegenheid gesteld aandachtspunten mee te geven ten aanzien van de ontwerp-WSV. Tijdens de periode van terinzagelegging kunnen belanghebbenden zienswijzen indienen. De opbrengst van deze formele inspraakreacties wordt samen met de aandachtspunten vanuit de commissie betrokken bij de verdere uitwerking van de definitieve WSV en de uiteindelijke besluitvorming in november 2026.

3.2. Risico's

De onderstaande risico's geven de belangrijkste aandachtspunten weer bij de verdere ontwikkeling van het waterbeleid en de verordening. Om deze risico's te beheersen, wordt ingezet op een zorgvuldige afweging van beleidskeuzes en vroegtijdige afstemming met gemeenten. Hiermee kan de uitvoerbaarheid, samenhang en toepasbaarheid van de regelgeving worden versterkt.

1. Risico's met betrekking tot inhoud, draagvlak en uitvoerbaarheid

De voorgestelde compensatie-eisen (80 en 100 mm) en regels voor herinrichting en afkoppelen kunnen de uitvoerbaarheid van projecten beperken en leiden tot vertraging van woningbouw en andere ruimtelijke ontwikkelingen. Daarnaast kunnen deze eisen het draagvlak verminderen en de samenwerking met gemeenten onder druk zetten, mede doordat sommige maatregelen raken aan gemeentelijke bevoegdheden.

2. Risico's rondom integraliteit

De huidige uitwerking richt zich voornamelijk op de thema's water en bodem sturend en klimaatbestendig bebouwd gebied, zonder een integrale herziening van de verordening. Hierdoor bestaat het risico dat keuzes onvoldoende in samenhang worden afgewogen, waardoor maatregelen binnen het ene thema ongewenste gevolgen kunnen hebben voor andere onderdelen van de watertransitie.

3. Risico's bij voortzetting van de bestaande WSV

Het verder aanpassen van de huidige verordening bouwt voort op een onvoldoende robuuste basis en combineert oude en nieuwe beleidsuitgangspunten, wat ten koste kan gaan van de samenhang en duidelijkheid. Bovendien sluit de verordening juridisch en technisch niet goed aan op de Omgevingswet, waardoor de kwaliteit en toepasbaarheid van de regelgeving onder druk komen te staan.

4. Financiën

De behandeling van de ontwerp WSV leidt niet tot aanvullende financiële consequenties. Eventuele financiële gevolgen van de voorgestelde wijzigingen worden betrokken bij de verdere implementatie van de WSV. Het betreft de volgende te verwachten financiële consequenties als gevolg van de voorgestelde wijzigingen:

- Er is een risico op extra kosten door een toename van de benodigde capaciteit voor het beoordelen van vergunningaanvragen en het adviseren over de compensatie-eis voor verhard oppervlak.
- Daarnaast is de verwachting dat de vergunningplicht voor retourbemaling (conform voorliggend voorstel alleen voor buiten bebouwd gebied), leidt tot extra kosten voor (vervangings)werkzaamheden van/aan onze (pers)leidingen. Momenteel (tijdens de inspraakperiode) worden de financiële gevolgen en mogelijke beheersmaatregelen in beeld gebracht zodat deze meegenomen kunnen worden bij de besluitvorming van de WSV.

5. Uitvoering en evaluatie

5.1 Bestuurlijke vervolgstappen:

- Terinzagelegging ontwerp WSV van 7 augustus tot en met 18 september 2026.
- Verwerken van de ontvangen zienswijzen en bestuurlijke aandachtspunten.

Vanwege het strakke tijdpad worden de voorstellen gefaseerd behandeld. Prioriteit ligt daarbij bij de onderdelen die door het AB moeten worden vastgesteld. Deze worden daarom eerst aan het DB voorgelegd, zodat besluitvorming door het AB tijdig kan plaatsvinden.

Vervolgens besluit het DB over de onderdelen die binnen zijn eigen bevoegdheid vallen.

- Voorleggen van de definitieve WSV voor bestuurlijke besluitvorming AB:
 - 14 oktober commissie beeldvormend
 - 28 oktober commissie oordeelsvormend
 - 18 november AB besluitvormend

Daarna volgt besluitvorming voor de onderdelen waarover het Dagelijks Bestuur kan besluiten op 1 december.

5.2 Externe communicatie:

Het ontwerp is openbaar beschikbaar gesteld gedurende de terinzagelegging.

Belanghebbenden zijn geïnformeerd over de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen.

Daarnaast zijn deelnemers aan het participatietraject geïnformeerd over de wijzigingen, het participatieverslag en het vervolgproces.

5.3 Bestuurlijke evaluatie:

N.v.t.

Bijlagen

Bijlage 1: Toelichting op presentatie